

SINERGETICA–CALEIDOSCOPUL DIVULGĂTOR AL CRIZEI DIN REPUBLICA MOLDOVA

Cristina Burlacenco

(Cond. șt. – Anatolie Eșanu, dr. în filos., conf. univ., cat. Filosofie și Bioetica)

Introducere. Sinergetica ne arată cum putem măsura experiențele noastre geometrice și topologice. Odată cu indicarea “tetraedrului” ca unitate de bază a Universului fizic cuantificat, s-a descoperit că există o ierarhie fundamentală de relații vectorial-geometrice, care integrează mecanica cuantică, chimia, topologia. Astfel, devine comprehensivă că cele enunțate anterior se echivalează cu fluctuațiile, care-n urma numeroaselor bifurcații au zdruncinat vechi structuri disipative și au demarat un haos nou, un tablou aliniat contemporan științific.

Scop. Promovarea conceptului de “sinergetică” drept știința care nu doar reliefează semnele crizei lumii contemporane, dar poate servi drept o soluție întru îmbunătățirea situației deplorabile persistente în Republica Moldova.

Material și metode. Proiectul este realizat în baza concepțiilor lui R. Buckminster Fuller “Synergetics”, sursele mass-media.

Rezultate. În modelul scenariului Universului lui Einstein, adevărul se află într-un proces continuu de apropiere de un șir de opțiuni catalogate, care se transformă alternativ. Considerând Republica Moldova o parte a sistemului deschis care se autoorganizează, fixăm în acest context fenomenul apariției relativ spontane, existenței de durată și autodistrugerii lente a structurilor macrospice reglementate, date care sunt contradictorii principiilor unui mecanism “sănătos” de autoorganizare și care ne comunică o stagnare a entropiei.

Concluzii. Dacă sinergetica ar deveni știință neutră necesară-n calitate de ghid pentru fiecare din cele existente, precum și consistența noțiunii de “demiurg” pe care ar poseda-o bine subiecții autohtoni, având pe post de atractor zdruncinarea vechiului sistem, demararea unui nou haos și accelerarea disipării, atunci R. Moldova ar păși într-o etapă nouă, prosperă.

Cuvinte cheie. Sinergetică, entropie, atractor, fluctuație, bifurcație.

SINERGETICS – THE REVEALING KALEIDOSCOPE OF THE CRISIS OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

Cristina Burlacenco

(Sci. adviser: Anatolie Eșanu, PhD., associate prof., chair of Philosophy and Bioethics.)

Introduction. Synergetics shows us how we can measure our experiences geometrically and topologically. Along with indicating the “tetrahedron” as a basic unit of the Quantized Physical Universe, it has also been found out that there is a fundamental hierarchy of the vectorial-geometric relations, which integrate quantum mechanics, chemistry, topology. Thus, it becomes comprehensive that those previously mentioned equate with the fluctuations, which, as a result of a huge number of bifurcations shook the old dissipative structures and started a new chaos, an alinear contemporary scientific picture.

Purpose. Promoting the concept of “synergetics” as a science which not only reveals the signs of the contemporary world crisis, but can also be used as a solution to improving the persistent deplorable situation in the Republic of Moldova.

Material and methods. The project is worked out on the basis of R. Buckminster Fuller’s concepts in “Synergetics”, in the mass-media sources.

Results. In the pattern of scenario of Einstein’s Universe, the truth is in a continuous process of getting closer to an array of catalogued options. Considering Moldova a part of an open system which is self organizing, we are defining in this context the phenomenon of a relatively spontaneous appearance, of a lasting existence and slow self-destruction of the regulated microscopic structures, these data being contrary to the principles of a self organizing “healthy” mechanism and which tell us about a stagnation of the entropy.

Conclusions. If synergetics became a neutral science necessary as a guide for each existent thing and also the consistence of the notion “demiurge” that the native people understood well, having the goal to eradicate the old system, starting a new chaos and accelerating the dissipation, then Moldova would get on a new prosperous stage.

Key words. Synergetic, entropy, attractor, fluctuation, bifurcation.